

Arengukomisjon

2020/2006(INL)

20.7.2020

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks (2020/2006(INL))

Arvamuse koostaja: Michèle Rivasi

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

PA_INL

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et metsanduspoliitika kuulub peamiselt liikmesriikide pädevusse, kuid tunnistab, et paljud liidu poliitikavaldkonnad mõjutavad metsi; kutsub liitu üles võtma viivitamata vastu õigusakti, millega kehtestatakse ettevõtjatele kohustus järgida kogu tarneahela ulatuses hoolsuskohustust, tagamaks, et need liidu turule lastud kaubad, mis ohustavad metsi, on kestlikud ja raadamisvabad ega halvenda ei metsade ega bioloogiliselt mitmekesiste ökosüsteemide seisundit ning vastavad inimõiguslastele kohustustele kooskõlas rahvusvaheliste töö- ja keskkonnastandarditega ning muude rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigustele, ning OECD hoolsuskohustuse suunistele vastutustundliku ettevõtluse kohta; rõhutab, et sellise õigusakti puhul tuleks järgida eri kaubarühmi hõlmavat lähenemisviisi ja seda kohaldada kõigi tarneahelas osalejate suhtes, sealhulgas finantsjuhtimises osalejatele nii tarneahela eelnevas kui ka järgnevas etapis, see peaks ohvritele tagama õiguskaitse kättesaadavuse ning sellega peaksid kaasnema usaldusväärne aruandlus-, avalikustamis- ja jõustamismehhanism ning tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused nõuete täitmata jätmise korral, ühtlasi peaks selline õigusakt põhinema kogemustel, mis on saadud kehtivate õigusaktide (nt konfliktimineraalide, metsaõiguse ning reguleerimata ja teatamata kalapüügiiga seotud õigusaktid) rakendamisel – kõik need õigusaktid hõlmavad hoolsuskohustuse nõudeid;
2. kutsub komisjoni üles edendama sellist õigusraamistikku rahvusvahelisel tasandil; rõhutab sellega seoses, kui oluline on valdkondadevaheline koordineerimine ja partnerluste rajamine tihedas koostöös tootja- ja tarbijariikidega, et võidelda terviklikult raadamise ja metsade seisundi halvenemise vastu, eelkõige peamistel rahvusvahelistel foorumitel, mis tähendab näiteks seda, et edendatakse ühist arusaama kestlikest ja raadamisvabadest tarneahelatest ning läbipaistvatest väärtusahelatest, tuginedes usaldusväärsetele meetoditele, millest lähtuvad ka partnerriigid;
3. rõhutab samuti, et uue õigusraamistikuga ei tohiks kaasneda ebaaus konkurents ega liigne halduskoormus VKEdele, ning nõuab, et arengumaid toetataks uue kavandatava õigusraamistikuga kohanemisel, eelkõige seoses sissetulekute mitmekesistamisega; rõhutab, kui oluline on võtta kaasnevaid meetmeid, et kompenseerida VKEde võimalikku sissetulekute vähenemist ja toetada arenguriike uue õigusraamistikuga kohanemisel;
4. nõuab tungivalt, et liit oleks eeskujuks ja võtaks otsustavaid meetmeid, kuna ülemaailmne raadamine on viimastel aastatel jätkuvalt kasvanud, ehkki rahvusvahelised algatused on suurenenud; rõhutab, et erasektorist lähtuvate raadamisvabade algatuste levik soodustab poliitikameetmete sünergiat; rõhutab siiski, et raadamisvabade toodete märgistamis- ja sertifitseerimissüsteemide kasutuselevõtmisest üksi ei piisa, eriti seoses kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse kriisiga, ning vaja on täiendavaid suuniseid, et anda impulss tarneahelatega seotud algatuste kavandamiseks, rakendamiseks ja järelevalveks, et vähendada eraviisilist raadamist;
5. kutsub erasektorit üles täitma viivitamata raadamisvastase võitlusega seotud kohustused,

tagades samal ajal täieliku läbipaistvuse kohustuste täitmisel; rõhutab sellega seoses vajadust karmistada sotsiaalsete ja keskkonnaalaste kriteeriumide vabatahtliku sertifitseerimise nõudeid, eelkõige edendades väiketootjate juurdepääsu sertifitseerimisele, hõlbustades sõltumatu auditi kasutamist, tõhustades apellatsioonimenetlusi ja nende läbipaistvust ning vaidluste lahendamist, võttes vastu kõrge kaitseväärtuse ja suure süsinikuvaru kriteeriumid, kindlustades ökosüsteemide ümberkujundamise, välistades turbaaladele istutamise ning tagades tavapäraste maavalodusõiguste austamise; kutsub komisjoni üles tegema tihedat koostööd erasektoriga parimate tavade vahetamisel ja andmete ühtlustamisel;

6. kutsub üldisemas plaanis komisjoni üles tõhustama norme ja sertifitseerimissüsteeme, mis aitavad kolmandates riikides tuvastada ja edendada raadamisvabu tooraineid; rõhutab, kui oluline on tugevdada koostööd tootjariikidega tehnilise abi ning teabe ja heade tavade vahetamise kaudu, samuti selgitada välja ühismeetmed, et anda impulss poliitilisteks arenguteks, mis põhinevad põhjalikel teadmistel raadamise ja metsade seisundi halvenemise mõju kohta, läbipaistvatel tarneahelatel ja tõhusatel järelevalvemehhanismidel;
7. nõuab, et metsandussektoril oleks tulevases naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendis oluline koht ning kasutataks ära välisinvesteeringute kava ja piirkondlike segarahastamisvahendite kogu potentsiaal, et koondada säästva metsamajandamise edendamiseks erasektori rahalisi vahendeid; nõuab, et uute standardite ja sertifitseerimissüsteemide kasutuselevõtmise asemel tõhustataks juba olemasolevaid standardeid ja sertifitseerimissüsteeme, ning rõhutab, et sellised standardid ja sertifitseerimissüsteemid peavad olema kooskõlas WTO eeskirjadega;
8. nõuab, et liit karmistaks standardeid, kehtestades ettevõtjatele kohustuse avalikustada metsi ohustavate kaupade tootmise ja töötlemisega seonduv teave, nõuab ühtlasi biomajanduse strateegia rakendamist; tunnistab, et metsatööstus on kasulik nii majandusele, ühiskonnale kui ka keskkonnale, ning nõuab suuremat investeerimist teadusuuringutesse, innovatsiooni ja tehnoloogiaarendusse;
9. kiidab heaks komisjoni ettepaneku integreerida raadamisvastased sätted veelgi suuremas ulatuses ELi ökomärgisesse, keskkonnahoidlikesse riigihangetesse ja muudesse ringmajandusega seotud algatustesse; kutsub komisjoni üles esitama sellesuunalisi algatusi;
10. kutsub komisjoni eelkõige üles tegema Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepingu ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24¹ raames algatusi, et keelata selliste imporditud toodete riigihanked, mille tulemuseks on metsade hävitamine;
11. märgib, et liitu sisenevat importi käsitlevate tolliandmete parem kättesaadavus suurendaks ülemaailmse väärtusahela läbipaistvust ja vastutavust; kutsub komisjoni üles looma liidus tollipartnerlust, laiendades samal ajal tolliandmetega seonduvaid nõudeid, eelkõige nähes kohustuslike tolliandmetena ette viite eksportijale ja tootjale,

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

suurendades seeläbi ülemaailmsete väärtusahelate läbipaistvust ja jälgitavust;

12. tuletab meelde, et liidu kasvav nõudlus puidu järele materjalide, energia ja biomajanduse tarbeks suurendab impordiga seotud raadamise, maa hõivamise, sundrände ja põlisrahvaste õiguste rikkumise ohtu; nõuab ebaseadusliku metsaraie lõpetamist ning puidu ja puittoodete jälgitavust kogu tarneahelas;
13. rõhutab vajadust tagada metsast sõltuvate kogukondade ja põlisrahvaste tavapärase maavalodusõiguste tegelik tunnustamine ja austamine sotsiaalse õigluse küsimusena kooskõlas FAO maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlike suunistega, põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooniga ja ILO konventsiooniga nr 169; kutsub komisjoni üles toetama maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlike suuniste levitamist, kasutamist ja rakendamist ülemaailmsel, piirkondlikul ja riigi tasandil, samuti välisinvesteeringute kava raames;
14. märgib, et küpsetele metsadele tuleks pöörata väärilist tähelepanu, kuna nad edendavad teadmistepagasi ja tervist, millest tulevasi põlvkondi ei tohiks ilma jätta; väljendab muret kliimamuutustest tingitud bioloogilise mitmekesisuse vähenemise pärast mitmel pool maailmas, eriti arengumaades, ning tuletab meelde, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ennetamine peaks olema ka liidu prioriteet;
15. rõhutab, et liidu bioenergiapoliitika peaks vastama rangetele sotsiaalsetele ja keskkonnaalastele kriteeriumidele;
16. märgib, et bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisele ja kliimamuutuste leevendamisele suunatud poliitika ei ole tingimata koherentsed; on eriti mures keskkonnamõju pärast, mida avaldab kasvav biomassi import, millega võivad kaasnedä kestmatud tavad, põhjustades raadamist välismaal, kui selle üle ei teostata nõuetekohast järelevalvet; nõuab eelkõige tungival, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid täieliku vastutuse mõju eest, mida biokütuste ja biomassi suurem kasutamine avaldab metsade hävitamisele;
17. nõuab üldisemas plaanis, et hinnataks põhjalikult biomassi impordi suurenemise keskkonnamõju ning vaadataks läbi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/28/EÜ², et viia see kooskõlla liidu rahvusvaheliste kohustustega, mis on seotud kestliku arengu tegevuskavaga 2030, Pariisi kokkuleppega ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga, mis hõlmab muu hulgas sotsiaalse kestlikkuse kriteeriumide vastuvõtmist, võttes seejuures arvesse maa hõivamise ohtu, kooskõlas rahvusvaheliste maavalodusõigustega, eelkõige ILO konventsiooniga nr 169, maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlike suuniste ja maailma toiduga kindlustatuse komitee vastutustundlike investeeringute põhimõtetega;
18. kutsub liitu üles järgima poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208, ning tagama kooskõla oma arengu-, välis-, kaubandus-, põllumajandus-, energia-, teadusuuringute ja innovatsiooni-

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

ning kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse poliitika vahel; nõuab eelkõige tungivalt, et liit investeeriks kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega rohkem programmidesse, millega edendatakse kliimamuutustele vastupanuvõimelisemaid, säästvamaid ja ekstensiivsemaid põllumajandustavasid, samuti jätkusuutlikku mitmekesistamist, agroökoloogiat ja agrometsandust, tagades suunamuutuse, mille kohaselt uue maa kasutuselevõtmiseks ei hävitata metsi;

19. kutsub liitu üles toetama partnerriike metsade säästva majandamise ja teaduslikel tõenditel põhinevate strateegiate väljatöötamisel, mis on oluline aspekt raadamise vähendamisel ja metsade seisundi halvenemise pidurdamisel; rõhutab seetõttu, kui oluline on küpse metsa kasvatamine kui tõhus lahendus kahe ülemaailmse kriisiga, nimelt kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisega tegelemiseks, samas peaksid metsastamine ja taasmetsastamine ühtaegu aitama taastada kahjustatud ökosüsteeme ja taastada mullastikku, et vältida erosiooni ja toitainete kadumist, ning suurendada metsaalsid, et saavutada kliimaneutraalsus, nagu on märgitud kestliku arengu eesmärgis nr 15; kutsub ühtlasi liitu üles andma kolmandatele riikidele toetust, eesmärgiga saavutada üleminek mittepuidulistele taastuvatele energiaallikatele, vähendades sellega metsadele avalduvat survet, mis tuleneb puidu kasutamisest kütusena;
20. rõhutab, et liidu meetmete puhul tuleks keskenduda ka selliste seadusega kooskõlas olevate metsaraietoimingute mõju minimeerimisele, mis on lubatud seoses alternatiivse maakasutusega, eelkõige karjakasvatuse, kaevandamise ja puurimisega, mis koos intensiivse põllumajandusega on raadamise, ökosüsteemide seisundi halvenemise ja elupaikade hävitamise peamisi põhjustajaid;
21. juhib tähelepanu asjaolule, et ligikaudu 80 % ülemaailmsest raadamisest on tingitud põllumajandusmaa laiendamisest ning seda süvendab seaduslik ja ebaseaduslik metsaraiete kütuse tootmiseks ja ekspordiks; rõhutab, et liidu põllumajandusmudel sõltub valgurikka sööda suurtes kogustes impordist, kusjuures selliste söödakultuuride kasvatamine välismaal on sageli üks raadamise ja vihmametsade hävitamise tõukejõude;
22. nõuab söödaimpordi suhtes kestlikkuskriteeriumide kehtestamist, et ergutada kolmandaid riike kasvatama valgurikkaid taimi säästval viisil, mis ei kahjusta ei keskkonda ega ühiskonda ega põhjusta massilist raadamist; kutsub liitu üles viimase abinõuna järkjärgult lõpetama soja impordi kolmandatest riikidest, kes ei pea selliste kestlikkuskriteeriumide järgimist vajalikuks;
23. kordab, et liidu kaubanduspoliitika peaks olema kooskõlas liidu rahvusvaheliste keskkonnaalaste kohustustega ja aitama neid täita; rõhutab sellega seoses, et Pariisi kokkuleppe peaks olema liidu kaubanduslepingute oluline osa; kutsub seetõttu komisjoni üles lisama kõikidesse liidu kaubandus- ja investeerimislepingutesse ambitsioonikad metsanduse ja bioloogilise mitmekesisusega seotud sätted, sealhulgas kindlad, sidusad ja jõustatavad kestlikkuspeatükid, mis hõlmavad muu hulgas põllumajandustoorme kestlikkuse võrdlusalusid, sätteid, millega tagatakse, et põlisrahvastelt ja kohalikelt kogukondadelt saadakse vabatahtlik, eelnev ja teadlik nõusolek, ning tunnustatakse metsast sõltuvate kogukondade ja põlisrahvaste maavaldusõigusi; rõhutab, et selliste sätete siduvuse ja jõustatavuse tagamiseks tuleks luua tõhus järelevalvemehhanism, mis võimaldab inimestel taotleda õiguskaitset, eelkõige tagades juurdepääsetavad kaebuste

esitamise mehhanismid ja hindamissüsteemid vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks; kutsub komisjoni üles põhjalikult hindama kaubanduslepingute mõju raadamisele, kasutades selleks kestliku arengu aspektile keskenduvaid mõjuhinnanguid ja teisi asjakohaseid hindamisi, sealhulgas metsa ja looduslike ökosüsteemide seisundi ning inimõiguste olukorra kohta, tuginedes usaldusväärsetele andmetele ja hindamismeetoditele;

24. kutsub üles ELi ja AKV riikide koostööd süvendama, et tegeleda raadamise ja kõrbestumise süveneva probleemiga AKV riikides, töötades selleks välja tegevuskavad, mille eesmärk on parandada metsade majandamist ja kaitset ning luua seiresüsteemid; kutsub liitu üles tagama, et raadamine kaasataks riigi tasandi poliitilisse dialoogi, ning aitama partnerriikidel välja töötada ja rakendada riiklikke raamistikke metsade ja kestlike tarneahelate kohta, toetades samal ajal partnerriike riiklikult kindlaksmääratud panuste tõhusal rakendamisel vastavalt Pariisi kokkuleppele;
25. nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks koostööd tootja- ja tarbijariikidega ning ettevõtjate ja kodanikuühiskonnaga, töötades välja suunised, sealhulgas teatavatel kindlatel kriteeriumidel põhineva hindamise, et näidata raadamisvabade kaupade kindlakstegemisele ja edendamisele suunatud eri standardite ja kavade usaldusväarsust ja töökindlust;
26. rõhutab, et kliimamuutused, raadamine, elupaikade hävitamine ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemine suurendavad märkimisväärselt zoonootiliste haiguste loomadelt inimestele ülekandumise ohtu, nagu juhtus COVID-19 puhul;
27. on veendunud, et tarbijate teadlikkuse tõstmine tarbimise keskkonnamõjust soodustab käitumisharjumuste muutumist ning kestlike ja raadamisvabade toodete valimist.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	16.7.2020
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 2 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Michèle Rivasi, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Maria Noichl, Patrizia Toia

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

22	+
EPP	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
S&D	Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Maria Noichl, Patrizia Toia
RENEW	Catherine Chabaud, Charles Goerens, Jan-Christoph Oetjen, Chrysoula Zacharopoulou
ID	Dominique Bilde
GREENS	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Michèle Rivasi
GUE/NGL	Miguel Urbán Crespo
NI	Antoni Comín i Oliveres

2	-
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok

1	0
ECR	mille on esitanud Ryszard Czarnecki

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu